

**Lagutskottets betänkande nr 24 om regeringens proposition med
förslag till lag om hovrätterna och vissa lagar i anslutning till den**

Riksdagen remitterade den 17 september 1993 regeringens i rubriken nämnda proposition nr 139 till lagutskottet för beredning.

Utskottet har hört avdelningschefen Tuomo Rapola, regeringsrådet Raija Merikalla och regeringssekreteraren Erja Hynninen vid justitieministeriet, presidenten Touko Kosonen vid Åbo hovrätt, presidenten Erkki Rintala och hovrättsrådet Robert Liljenfeldt vid Vasa hovrätt, presidenten Esko Kilpeläinen vid Östra Finlands hovrätt, hovrättsrådet Liisa Mansikkamäki och hovrättsrådet Lauri Valkonen vid Helsingfors hovrätt, presidenten Veikko M. Hämäläinen vid Kouvola hovrätt, presidenten Martti Leistén vid Rovaniemi hovrätt, presidenten Olavi Heinonen vid högsta domstolen, justitierådet Gustaf Möller och tf. justitiesekreteraren Lea Turtiainen som representanter för hovrättskommissionen 1989, ordföranden Pertti Liesivuori vid Finlands Hovrättsdomare rf, vice ordföranden, justitierådet Erkki-Juhani Taipale vid Korkeimpien Oikeuksien Tuomarien Yhdistys, verksamhetsledaren Rauno Selenius vid Finlands Juristförbund och huvudförtroendemannen, notarie Tuula Pitkäranta vid Oikeushallinnon henkilökunta OHK ry.

Regeringens proposition

I propositionen föreslås en lag som gäller hovrätternas organisationsform. För närvarande är stadgandena om hovrätterna utspridda i flera författningar. Propositionen anknyter till den pågående reformen av rättegångsförfarandet vid hovrätterna och övergången till resultatstyrning, som båda förutsätter att hovrätternas interna organisation och arbetsmetoder utvecklas.

De nuvarande sex hovrätterna kommer också i framtiden att vara allmänna överrätter. Hovrätterna skall få större rätt att bestämma om sina arbetsmetoder. Samtidigt utvecklas tjänstestrukturen och inrättas avdelningar vid hovrätterna. Dessa leds av hovrättslagmän.

I propositionen föreslås en särskild lag om det förfarande som skall iakttagas när hovrättslagmanstjänsterna besätts första gången. Propositionen innehåller dessutom förslag till ändring av tre lagar.

Lagarna anknyter till budgeten för 1994. Lagen om utnämning av hovrättslagmän när tjänsterna besätts första gången avses träda i kraft så snart den har antagits och blivit stadfäst och de övriga lagarna den 1 mars 1994.

Utskottets ställningstaganden

Allmän motivering

De sakkunniga utskottet hörde ställde sig synnerligen kontroversiellt till lagförslagen. En del av dem ansåg lagstiftningen vara behövlig och dessutom brådskande. Andra sakkunniga var av den åsikten att lagförslagen hade avlåtits för tidigt eftersom anhopningarna av mål och ärenden i hovrätterna först måste avvecklas och nya stadganden om rättegångsförfarandet vid dem åstadkommas. Dylika bereds som bäst. En del av de sakkunniga poängterade att propositionens motivering inte höll streck och att beredningen var bristfällig. Den ansåg därför att det inte finns förutsättningar för att godkänna lagförslagen.

Som ytterligare grunder för att lagstiftningen är nödvändig och behövs har följande anförts för utskottet:

— De ändringar i rättegångsförfarandet som hovrättskommissionen föreslår kan enligt uppskattningarna i dag genomföras i slutet av 1995. Processen vid hovrätterna kommer dock i praktiken att förändras redan därförinnan. I och med underrättsreformen kommer den muntliga förhandlingen att vinna terräng. Processen i en överrätt kan inte längre i nuvarande utsträckning genomföras på basis av det skriftliga materialet, eftersom protokollförfarandet vid underrätterna ändras. Arbetsmetoderna måste absolut ändras redan på grund av underrättsreformen. De föreslagna stadgandena går ut på att bidra till

denna reform. Det är en synnerligen tung procedur att genomföra både organisationsreformen och de nya arbetsmetoderna samtidigt. Det är därför bra att organisationen och arbetssätten har ändrats redan tidigare. Enligt lagberedarnas åsikt hade ett sådant arrangemang varit önskvärt också för tingsrätternas vidkommande, men på grund av tidsbrist var det inte möjligt.

— Hovrätterna tillämpar resultatstyrning och principerna för resultatorienterad ledning skall därför tillämpas vid dem. Det nuvarande stereotypa, till den dagliga arbetsmängden bundna mätningen av arbetet underminerar en resultatorienterad ledning och leder till att resultatmålen blir formella.

Med stöd av erhållen tilläggsutredning anser utskottet att hovrättslagen behövs framför allt på grund av resultatstyrningen inom de statliga verkens och inrättningarnas förvaltning. Också de ändringar underrätsreformen föranleder i hovrättsförfarandet förutsätter att arbetsmetoderna vid hovrätterna ändras. Däremot är bedräningen av en reform av hovrättsförfarandet ännu inne i en så tidig fas att en revidering av hovrätternas organisatoriska struktur inte kan motiveras med stöd av den. Å andra sidan kommer de stadganden om organisationen som föreslås enligt de till buds stående planerna åtminstone inte att försvåra en reform av rättegångsförfarandet. Utskottet förordar sålunda regeringens proposition med en del anmärkningar och ändringsförslag.

Samtidigt *förutsätter* utskottet dock att revideringen av stadgandena om rättegångsförfarandet påskyndas. Om det i sammanhanget observeras brister i hovrätternas nya organisation och nya arbetsmetoder skall de avhjälpas innan hovrättsprocessen träder i kraft.

Utskottet anför följande anmärkningar och ändringsförslag med anledning av regeringens proposition.

Domarens och domstolens oavhängighet. I flera sakkunniguttalanden i utskottet har det framhållits att regeringens proposition rubbar hovrätternas oavhängighet och ändrar en kollegial domstol till ett chefsstyrt verk. Detta är en konsekvens av den för presidenten föreslagna rätten att fastställa hovrättens arbetsordning och av att flera stadganden som för närvarande ingår i arbetsordningen föreslås bli överförda till förordningen för att det skall kunna garanteras att hovrätterna blir enhetliga. De kommer inte läng-

re att vara beroende av domstolarnas fria prövning utan beslutas av administrativa myndigheter.

Avsikten är inte att propositionen skall ingripa i domarnas och domstolarnas oavhängighet. Enligt den utredning utskottet fått blir detta inte heller fallet med anledning av att presidenten ges i uppgift att fastställa arbetsordningen, som i huvudsak innehåller administrativa stadganden och stadganden som styr arbetet. Utskottet refererar till denna del till en promemoria om domstolarnas oavhängighet som godkändes med anledning av högsta förvaltningsdomstolens 75-årsjubileum. Där sägs bland annat:

”Att domstolarnas oavhängighet betonas får inte leda till isolering eller försvåra möjligheterna att utveckla domstolarna som ämbetsverksenheter. Det är därför viktigt att domstolarna också inser kraven på effektivt arbete och själva kan avgöra hur de ekonomiska resurser som anvisats dem skall inriktas.”

Utskottet anser att det är motiverat att utveckla hovrättens organisation på det sätt regeringen föreslår. Författningshierarkiskt finns det dock behov att ändra stadgandena för att domstolens oavhängighet skall tryggas. Utskottet föreslår därför att flera stadganden flyttas från utkastet till förordning i propositionen till lagen.

De ordinarie domarnas oavhängighet är tryggad genom stadganden i regeringsformen. Ett stadgande om ställföreträdande ledamöters oavhängighet ingår i lagförslaget 6 §. För att kravet på oavhängighet skall uppfyllas i lagen behövs det till denna del ytterligare ett stadgande om att de ställföreträdande ledamöterna inte får vara i majoritet vid en sammanträde. Utskottet föreslår nedan ett sådant stadgande i lagen.

Föredragandens ställning. I flera sakkunniguttalanden har det uppmärksamats att *föredragandens ställning* inte har reglerats i lagen trots att hovrätternas arbete i hög grad är beroende av fiskalerna. Alla mål och ärenden, också sådana som behandlas muntligen, avgörs nuförtiden på föredragning.

Eftersom föredragning sålunda utgör en del av rättegångsförfarandet vid hovrätten finner utskottet anmärkningarna motiverade. Utskottet föreslår nedan i lagen grundläggande stadganden om de tjänstemän som är föredragande i hovrätten, behörighetskraven på dem och om hur de åtalas för tjänstefel.

I en del sakkunniguttalanden har det yrkats att föredragandena vid hovrätterna skall ges *domarstatus* (till exempel oavsättbarhet) på sam-

ma sätt som föredragandena vid de högsta domstolarna har.

Enligt vad utskottet erfarit har i detta nu föredragandena vid högsta domstolen och högsta förvaltningsdomstolen samt omsättnings-skatteväsendet domarstatus. Omsättningsskatteväsendets sekreterare är också medlemmar av omsättningsskatteväsendet och måste därför ha domarstatus. I lagarnas förarbeten ingår inga motiveringar till att föredragandena vid de högsta domstolarna har domarstatus. Varken hovrätternas fiskaler eller föredragandena vid de högsta domstolarna har hand om domaruppgifter.

Stadgandena om föredragandenas status förefaller inte vara konsekventa. Utskottet anser det därför vara på sin plats med en närmare utredning av saken. Som bäst arbetar en av justitieministeriet tillsatt kommission med uppgift att utreda och förnya domarkarriären. Enligt utskottets uppfattning skulle en närmare utredning av föredragandens status lämpa sig väl för denna kommission.

Kanslichefstjänsten. Utkastet till förordning ger vid handen att det är meningen att inrätta kanslichefstjänster vid hovrätterna. Kanslichefen kommer närmast att vara en tjänsteman för administrativa uppgifter som dock vid behov kan förordnas till ställföreträdande ledamot. Kanslichefen anställs av presidenten.

Flera sakkunniga har i sina utlåtanden tagit upp stadgandena om kanslichefen, stadganden som inte alls berörs i propositionen. I några av utlåtandena har det ansetts vara viktigt att kanslichefen är en självständig tjänsteman som koncentrerar sig på administrativa frågor. En del har åter ansett att alla nya krafter bör sättas in på att avgöra lagskipningsärenden. Gemensamt för alla sakkunniga är dock uppfattningen att om kanslichefen kan vara ställföreträdande ledamot kan det då inte vara presidentens uppgift att utnämna honom utan plenums eller republikens presidents.

Enligt den tilläggsutredning utskottet fått saknas stadganden om hovrätternas kanslichefer i lagförslaget eftersom det inte är fråga om en domartjänst. Det är meningen att administrativt kunnande skall betonas vid skötseln av kanslichefens uppgifter. Detta mål äventyras om tjänsten är en s.k. rangtjänst. Det är meningen att kanslichefen skall vara presidentens närmaste medhjälpare. Eftersom presidenten har ansvaret för hovrättens verksamhet måste han kunna besluta vem som utses till kanslichef.

Enligt utskottets åsikt är det motiverat att en kanslichefstjänst inrättas för hovrättens administrativa ärenden. Detta bör framgå av definitionen av kanslichefens uppgifter och kan också komma till uttryck i behörighetskraven för kanslichefstjänsten på så sätt att utom en juristexamen också någon annan högre högskoleexamen vore möjlig. När hovrätten har en kanslichef kan presidenten frigöras från förvaltningsrutinerna och i större utsträckning än för närvarande medverka vid avgörande av lagskipningsärenden. Utskottet finner det inte lämpligt att kanslichefen direkt på grund av sin tjänst kunde vara ställföreträdande ledamot.

Lönen för domarna och föredragandena vid hovrätterna. I flera sakkunnigutlåtanden har det uppmärksamats att de löneklasser som avtalades under beredningen av regeringens proposition inte har realiserats i statsbudgeten för 1994.

Enligt den utredning utskottet fått avtalades det under beredningsarbetet om lönen för lagmännen och assessorerna vid hovrätten att hovrättslagmanstjänsterna placeras i löneklass A 30 och assessorerna i löneklass A 25. Enligt budgeten är löneklassen för hovrättslagmännen A 29. Representanter för justitieministeriet har i utskottet betygat att löneklasserna höjs på avtalat sätt genom beslut av justitieministeriet, vilket ministeriet har vederbörliga fullmakter till.

Flera sakkunniga har också fäst uppmärksamhet vid att lönenivån för hovrätternas domare och föredragande nu kommer att stanna under lönenivån för motsvarande tjänster i tingsrätterna. Med tiden kommer en dylik situation att leda till ett oönskat resultat: de mest kompetenta söker sig inte till domaruppgifter över huvud taget eller åtminstone inte till överdomstolarna.

Utskottet förenar sig om synsätten i sakkunnigutlåtandena och anser att de är beaktansvärda. Utskottet kräver att missförhållandena i hovrättsdomarnas och -föredragandenas avlöning avhjälpas inom en nära framtid.

Hovrätternas resurser. Under behandlingen av ärendet har frågan om hovrätternas otillräckliga resurser för att avgöra det ökande antalet mål aktualiserats.

Ärendet har till denna del behandlats separat i samband med regeringens proposition nr 140 som gäller en temporär ändring av hovrättens domföra sammansättning. Lagutskottet har i sitt betänkande nr 22 konstaterat att det inte i detta

nu är möjligt att utöka hovrätternas resurser på grund av statens ekonomiska situation och godkände därför lagförslaget som det ansåg vara exceptionellt.

Också i detta sammanhang understryker utskottet att detta avgörande är temporärt.

Utskottet finner det vara nödvändigt att det senast när hovrätternas nya organisation har börjat fungera och när det kan ses hur underlättats reformen påverkar antalet ändringssökande och deras kvalitet bör utredas om hovrätternas resurser är ändamålsenliga och räcker till och att frågan med stöd därav åtgärdas.

Garanterande av lagens verkställighet. Organisationsreformen kan i praktiken inte genomföras enbart genom lagstadganden. Ansvaret för att ändringen genomförs kan inte heller enbart läggas på hovrätterna. Reformen kräver utbildning. Justitieministeriet har meddelat att det i början av 1994 anordnar utbildning för hovrätterna för att underlätta genomförandet av reformen. Utbildningen kommer att planeras i samarbete med professionella utbildare och hovrätternas personal. Också erfarenheterna från tingsrättsutbildningen kommer att utnyttjas. Utskottet anser att planen är ändamålsenlig och absolut måste genomföras.

Stadgandena i förordningen. Utskottet föreslår att flera stadganden i utkastet till förordning tas in i lagförslaget. Till följd härav måste stadgandena i förordningen delvis beredas på nytt. Utskottet framhåller att härvid

— lagutskottets ovan anförda ställningstaganden till kanslichefstjänstens karaktär skall beaktas

— det stadgande i den nuvarande förordningen som ger hovrättens president en möjlighet att befria ordföranden för ett sammanträde från uppgiften att vara ordförande i ett enstaka mål och att i hans ställe förordna en annan ledamot att leda ordet skall bibehållas,

— frågan om långvariga vikarier för fiskaler hör till uppgifterna för hovrättens plenum ytterligare skall övervägas, samt

— skall övervägas om förordningen i överensstämmelse med samtliga hovrätters uppfattning bör inrymma behörighetskraven för kanslipersonalen i syfte att garantera dess personal.

Ikraftträdande. Enligt regeringens proposition är det meningen att sätta de nya organisationsstadgandena i kraft 1.3.1994.

Utöver att lagarna blir stadfästa måste det dock innan de träder i kraft utfärdas en förordning, utarbetas och fastställas en arbetsordning för var och en hovrätt, utnämns nya lagmän och inledas utbildning så att åtminstone lagmännen har satt sig in i sina nya uppgifter innan organisationsreformen inleds. Med beaktande av allt detta anser utskottet att lagstiftningen inte kan träda i kraft 1.3.1994 utan att ett par månader till måste anslås för förberedande åtgärder. Sålunda kan de nya lagarna med undantag för lagen om utnämning av hovrättslagmän träda i kraft 1.5.1994.

Detaljerade anmärkningar

1. Hovrättslag

3 §. I paragrafens 2 mom. finns stadganden om behörighetsvillkor för domartjänsterna. De har inte ändrats.

Utskottet har uppmärksammat på att stadgandena avviker från motsvarande stadganden i den nya tingsrättslagen. Tingsrättsorganisationen möjliggör större rörlighet än för närvarande för domare vid olika underrätter och överrätter. Därför är det motiverat att de allmänna behörighetsvillkoren för olika domartjänster motsvarar varandra. Av denna orsak föreslår utskottet att behörighetsvillkoren anges i hovrättslagen på samma sätt som i tingsrättslagen. Härvid blir också den förutsättningen, som endast anges i paragrafens motivering, nämligen att av dem som väljs till ledande tjänster vid en hovrätt krävs sådan skicklighet som uppgiften förutsätter, vederbörligen reglerad på lagnivå.

Dessutom föreslår utskottet att till paragrafen som ett nytt 3 mom. likaså i enlighet med tingsrättslagen fogas ett stadgande om att presidenten leder hovrättens verksamhet.

6 §. *Föredragande vid hovrätt (ny).* Ovan i den allmänna motiveringen har utskottet ansett det vara behövligt att till lagen fogas grundläggande stadganden om föredragande vid hovrätt.

Utskottet föreslår att stadgandet (12 § 2 mom.) i vederbörlig utkast till förordning fogas som en ny 6 § till lagen. Samtidigt skall det kompletteras med behörighetskrav.

7 (6) §. *Ställföreträdande ledamöter.* Enligt paragrafen kan vid förhinder för ett hovrättsråd

en ställföreträdande ledamot förordnas i hans ställe såsom närmare stadgas genom förordning. En ställföreträdande ledamot har under den tid för vilken han har förordnats till ställföreträdande ledamot samma rätt att kvarstå i tjänsten som i regeringsformen stadgas för domare.

Utskottet föreslår att paragrafen preciseras så att till ställföreträdande ledamot kan förordnas en assessor, en fiskal, en föredragande eller tingsdomare som under minst tre år har skött fiskalsuppgifter eller någon annan person som har sådan behörighet som nämns i 6 §.

I paragrafens andra mening ingår ett principiellt viktigt stadgande om att en ställföreträdande ledamot är oavsättlig, något som följer av det krav på oberoende som Europeiska konventionen om mänskliga rättigheter uppställer för domstolarna. För att framhäva stadgandet föreslår utskottet att det avskiljs till ett självständigt 2 mom.

8 §. *Avgörande av lagskipningsärenden (ny).* Enligt ett stadgeförslag (12 § 1 mom.) som ingår i utkastet till förordning avgörs lagskipningsärenden samt justitieförvaltningsärenden som gäller ändringssökande eller extraordinärt ändringssökande på föredragning eller vid muntlig förhandling, såvida inte något annat stadgas om någon sak. Om behandlingen av lagskipningsärenden stadgas i övrigt i rättegångsbalken.

I fråga om hovrätterna finns det för närvarande inte något motsvarande stadgande. Stadgandet syftar till att föregripa revideringen av rättegångsförfarandet vid hovrätterna och framhäver speciellt att eftersom omedelbarhet är den grundläggande utgångspunkten vid muntlig förhandling kan ett föredragningsförfarande inte vara korrekt vid sådana mål och ärenden som behandlas muntligt.

Föredragning utgör en del av rättegångsförfarandet vid hovrätterna. Därför bör grunderna för avgöranden om när mål och ärenden skall avgöras på föredragning och när ej anges i lag. Med anledning härav föreslår utskottet att ifrågavarande stadgande tas in i lagen som en ny 8 §. Efter det att stadganden om förfarandet vid hovrätt har införts i rättegångsbalken bör paragrafen som gäller proceduren överföras till rättegångsbalken.

9 (7) §. *Avdelningar samt förstärkt sammanträde och plenum.* Enligt paragrafens 1 mom. behandlas och avgörs lagskipningsärenden samt ärenden som gäller ändringssökande och extra

ordinärt ändringssökande i justitieförvaltningsfrågor vid avdelningarnas sammanträden.

Utskottet föreslår att stadgandet på grund av kravet på oberoende i Europeiska konventionen om mänskliga rättigheter skall kompletteras så att de ställföreträdande ledamöterna inte får utgöra majoritet av de ledamöter som deltar i sammanträdet.

10 §. *Tjänstefel (ny).* I utkastet till förordning ingår ett stadgeförslag (21 §), enligt vilket bl.a. hovrättens assessorer och fiskaler åtalas för tjänstefel i hovrätten.

Hänvisande till den ståndpunkt utskottet omfattat ovan i den allmänna motiveringen föreslår det att stadgandet överförs till lagnivå och införs som 10 § i lagförslaget.

11 (8) §. *Bemyndigande att utfärda förordning.* Regeringen föreslår att i paragrafen skall tas in ett individualiserat bemyndigande att utfärda förordning.

Emedan utskottet ovan har föreslagit att flera sådana stadganden som ursprungligen införts i förordningen skall överföras till lagen är ett individualiserat bemyndigande att utfärda förordning inte längre behövt. Därför föreslår utskottet att stadgandet i fråga om innehållet ändras till ett sedvanligt bemyndigande att utfärda förordning. Härvid måste också paragrafens rubrik ändras i enlighet med vedertagen praxis till "Närmare stadganaden".

I utkastet till förordning finns stadganden om att presidenten fastställer hovrättens arbetsordning och att han skall höra alla personalgrupper vid hovrätten innan han fastställer arbetsordningen. (6 § 1 och 2 mom.)

För tingsrätternas vidkommande finns ett motsvarande stadgande om fastställandet av arbetsordningen i lagen. För att lagstiftningen skall vara enhetlig är det tillbörligt att också stadgandet om fastställandet av hovrättens arbetsordning införs i lagen.

Stadgandet kan lämpligen införas som ett 2 mom. till denna paragraf som innehåller närmare stadganden. För att en positiv arbetsatmosfär skall kunna skapas är det viktigt att alla personalgrupper för sin del kan påverka arbetsordningens innehåll. Därför föreslår utskottet följande ordalydelse för det nya 2 mom.: "Om arbetet vid hovrätten stadgas närmare i hovrättens arbetsordning som hovrättens president fastställer efter att ha hört alla personalgrupper."

2. Lag om utnämning av hovrättslagmän när tjänsterna besätts första gången

4 §. Enligt paragrafen behåller de hovrättsråd som har utnämnts till hovrättslagmän och vilkas avgångsålder med stöd av tidigare övergångsstadganden är 70 år, rätt att kvarstå också i den nya tjänsten tills de har uppnått ovan nämnda ålder.

Utskottet anser att det föreslagna stadgandet inte är sakligt. Tjänsten som hovrättslagman är en vid hovrätterna helt ny tjänst som avdelningschef som förutsätter sådan skicklighet som behövs för att sköta uppgiften och vilken tjänst man särskilt söker och utnämns till. Det är sålunda inte fråga om samma tjänst på grundval av vilken pensionsåldern har förblivit oförändrad.

Utskottet föreslår att paragrafen skall strykas. Härvid ändras lagförslaget 5 § till 4 §.

6. Lag om ändring av 20 § tingsrättslagen (nytt lagförslag)

Enligt 20 § 1 mom. tingsrättslagen stadgas det särskilt om tjänstefel som begås av en lagfaren medlem av tingsrätten. Om saken stadgas i 4 kap. 2 § rättegångsbalken enligt vilken hovrätten

i första instans handlägger åtal för brott begångna av underdomare vid utövande av domarvärvet.

I det tredje lagförslaget i propositionen med förslag till lag om ändring av rättegångsbalken föreslås att 4 kap. rättegångsbalken skall upphävas eftersom stadgandena i det har överförts till förslaget till ny hovrättslag.

Under utskottsbehandlingen har det konstaterats att ovan relaterade stadgande om forum för tjänsteåtal mot underrättsdomare inte ingår i något som helst lagförslag. Stadgandet behövs emellertid alltjämt. Det är naturligtast att införa stadgandet direkt i tingsrättslagen. För att rätta till ett fel som begåtts vid beredningen föreslår utskottet att i detta sammanhang skall antas en lag om ändring av 20 § tingsrättslagen. Genom denna lag skulle 20 § 1 mom. ändras så att lagmän och tingsdomare åtalas för tjänstefel i hovrätt.

På basis av det ovan anförda föreslår lagutskottet vördsamt

att lagförslagen nr 3—5 skall godkännas utan ändringar samt

att lagförslagen nr 1 och 2 godkänns ändrade och

att ett nytt lagförslag nr 6 godkänns som följer:

1.

Hovrättslag

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 och 2 §§

(Såsom i regeringens proposition)

3 §

Domare vid hovrätten

(1 mom. såsom i regeringens proposition)

Presidenten, hovrättslagmännen och hovrättsråden skall ha avlagt juris kandidatexamen och ha den skicklighet som behövs för att sköta uppgiften samt erfarenhet av domaruppgifter.

Presidenten leder hovrätten och svarar för att dess verksamhet är resultatrik. (Nytt 3 mom.)

4 och 5 §§

(Såsom i regeringens proposition)

6 § (ny)

Föredragande vid hovrätten

Föredragande vid hovrätten är assessorerna och fiskalerna. Behörighetsvillkor för tjänsterna som assessor och fiskal är juris kandidatexamen samt erfarenhet av domaruppgifter.

Också ledamöterna av hovrätten kan vara föredragande. I arbetsordningen kan också någon annan tjänsteman vid hovrätten förordnas till föredragande.

7 (6) §

Ställföreträdande ledamöter

Vid förhinder för ett hovrättsråd kan en

assessor, en fiskal, en föredragande eller tingsdomare som har skött fiskalsuppgifter under minst tre år eller någon annan person med sådan behörighet som nämns i 6 § förordnas som ställföreträdande ledamot i hans ställe såsom närmare stadgas genom förordning. (Utesl.)

En ställföreträdande ledamot har i regeringsformen för domare stadgad rätt att kvarstå i tjänsten under den tid för vilken han har förordnats som ställföreträdande ledamot. (Nytt 2 mom.)

8 § (ny)

Avgörande av lagskipningsärenden

Lagskipningsärenden samt justitieförvaltningsärenden som gäller ändringssökande och extraordinärt ändringssökande avgörs på föredragning eller vid muntlig förhandling, såvida inte något annat stadgas om någon sak. Om behandlingen av lagskipningsärenden stadgas i övrigt i rättegångsbalken.

9 (7) §

Avdelningar samt förstärkt sammanträde och plenum

Hovrätten är indelad i avdelningar. Lagskip-

ningsärenden samt ärenden som gäller ändringssökande och extraordinärt ändringssökande i justitieförvaltningsfrågor behandlas och avgörs vid avdelningarnas sammanträden. De ställföreträdande ledamöterna får inte utgöra majoritet av dem som deltar i sammanträdet.

(2—4 mom. såsom i regeringens proposition)

10 § (ny)

Tjänstefel

Assessorer och fiskaler vid hovrätten åtalas för tjänstefel i hovrätten.

11 (8) §

Närmare stadganden

Närmare stadganden om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas genom förordning.

I hovrättens arbetsordning stadgas närmare om hur arbetet skall ordnas vid hovrätten. Hovrättens president fastställer arbetsordningen efter att ha hört samtliga personalgrupper. (nytt 2 mom.)

12 (9) §

(Såsom i regeringens proposition)

2.

Lag

om utnämning av hovrättslagmän när tjänsterna besätts första gången

I enlighet med riksdagens beslut, tillkommet på det sätt som 67 § riksdagsordningen föreskriver, stadgas:

1—3 §§

(Såsom i regeringens proposition)

4 §

(Utesl.)

4 §

(Såsom 5 § i regeringens proposition)

6.

Lag**om ändring av 20 § tingsrättslagen***I enlighet med riksdagens beslut**ändras 20 § 1 mom. tingsrättslagen av den 28 juni 1993 (581/93), som följer:*

20 §

*Lagmän och tingsdomare åtalas för tjänstefel i
hovrätten.**Denna lag träder i kraft den
199 .*

Samtidigt föreslår utskottet

*att lagförslag nr 2 skall godkännas i den
ordning 67 § 2 mom. riksdagsordningen
föreskriver.*

Helsingfors den 3 december 1993

*I den avgörande behandlingen deltog ordfö-
randen Lax samt medlemmarna Hassi, Häkä-
mies, Lehtinen, Luhtanen, Mölsä, Polvi, Rossi,**Savela, Seivästö, Suhola, Tykkyläinen och Vuo-
risto samt suppleanten Koskinen.*